

Szabadszemes jelenségek

Állatövfény-észlelések

Hazánkban nem túl gyakoriak az igazán jó átlátszóságú éjszakák, a fényszennyezettség is elég nagy. Valószínűleg ennek tudható be, hogy mindössze egy állatövfény-megfigyelést kaptunk 1991-ben! A kevés pozitív észlelésre való tekintettel most az elmúlt két év során készült, eddig nem közölt hazai észleléseket ismertetjük, melyekből vázlatos képet kaphatunk e jelenség hazai észlelhetőségéről.

1990. március 13.

Wieszt Krisztián 18:15-UT-kor vette észre a "zavaró" fénylést a Ny-i égbolton. A jelenség teljesen egyértelmű volt, hosszú, ék alakú fénykúp az Ari és a Cet között indult, s a Plejádokig ért. Fényessége felülmúlta a téli Tejútét.

1990. március 16.

Higi Anett Réka és Keszthelyi Sándor Pécestől Ny-ra sötét, városi fényektől mentes helyen pillantották meg a jelenséget. Alul 6 fok széles volt, csúcsa a Plejádokig ért, fényesebb volt a téli Tejútnál.

1991. január 16.

Kósa-Kiss Attila (Nagyszalonta, Románia) DNy-Ny-i irányban, balra dőlve, 60 fok magasságig terjedő, 20 fok maximális szélességű fénykúpot észlelt a teljes sötétség beálltakor. Csak kissé volt halványabb a téli Tejútnál, csúcsa a zéta Psc-nél húzódott. A megfigyelésre a várostól 2 km-re Ny-ra, zavaró fényektől mentes helyen került sor, a tünenémény a sötétedés beállta után még három és fél órán át látszott.

1992. február 1.

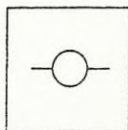
Sárnecky Krisztián Ráktanyán 17:30 UT-kor vette észre a jelenséget, miközben 20x60-as binokulárral a Zanotta-Brewington-üstököst észlelte. Az égi háttér a teljes sötétség ellenére világosnak tűnt, s az égen "jobban" körülnézve vette észre az állatövi fényt. Az Aquariusból indult az Aries "aljáig", kb. 40 fokos magasságig. Talppontjánál szélessége 15 fok volt. Fényessége a Tejútéval vetekedett.

1992. február 29.

Kereszturi Ákos szintén Ráktanyán észlelt, 18:07 UT-kor vette észre az állatövi fényt, mely a pára és a rossz átlátszóság ellenére is elég feltűnő volt. A horizont felett csak 20 fokkal kezdődött (a párás légkör miatt), itt 10 fok széles volt, háromszög alakját a Plejádokig, 50 fokos magasságig

lehetett követni. Érzékelhető volt, hogy a Nap irányában erősödik fényessége, durván három eltérő intenzitású részt lehetett benne megkülönböztetni. Felső pereme volt a kontrasztosabb; fényessége felülmúlta a téli Tejútét.

KERESZTURI ÁKOS

Bolygók

Merkúr – március

Észlelő	Észl.	Műszer
Gyenizse Péter (Komló)	1	8 L
Láng Miklós (Pécs)	2	17 T
Vincze Iván (Pécs)	1	8 L

Február első felében került át a napnyugta utáni égboltra Naprendszerünk legbelső bolygója. Március elején már jól megfigyelhetővé vált, 9-én elérte legnagyobb keleti kitérését, mikoris 18 fokra távolodott el központi csillagunktól. Mivel a Nappal közel azonos deklináción mozgott, láthatóságát kedvezőnek mondhatjuk.

A viszonylag kedvező lehetőségek ellenére csupán 4 észlelés érkezett. Ezek kivétel nélkül fázisbecslések, felszíni alakzatot egyik észlelő sem enlít. Ez irreális is lenne, hiszen a bolygó látszó átmérője az első és utolsó észlelés közötti intervallumban 6 és 7,5 ívmásodperc között alig változott, és "tartózkodási helyén" a légköri nyugodtság is meglehetősen rossz volt.

Az első két észlelés március 4-én készült; Vincze I. 54%-osnak becsülte a Merkúr megvilágítottságát, Láng M. valamivel közelebb járt az igazsághoz és az évkönyv előrejelzéséhez (kb. 67%), 6 kereken 60%-osnak ítélte meg a bolygó fázisát. "Félmerkúr" — szintén Láng M. észlelése — március 8-án volt, ez a beclés szinte hajszálpontosan egybeesik a fázis számított alakulásával. Utoljára Gyenizse P. észlelte a bolygót, fázisa ekkor 40%-os volt, ami szintén az előrejelzéshez közeli érték.

Remélhetőleg akad észlelő, aki áprilisban a hajnali láthatóságot is figyelemmel kíséri.

VINCZE IVÁN

**Címlapunk és fotómellékletünk
nyitva áll az Ön felvételei előtt is!**